

MEDZINÁRODNÁ KONFERENCIA O ANTIKE A DNEŠKU

Z podnetu ideologickej komisie ÚVKŠČ usporiadala Československá akadémia vied v spolupráci s Ministerstvom školstva a kultúry medzinárodnú konferenciu na tému Antika a dnešok (*Antiquitas Graeco-Romana ac tempora nostra*) v Brne na Filozofickej fakulte Univerzity J. E. Purkyně v dňoch 12.—16. apríla tohto roku.

Cieľom tejto medzinárodnej konferencie bolo „zhodnotiť podiel antiky pri vytváraní novodobej kultúry, objasniť úlohu, ktorú zohrali antické humanistické ideály vo vývoji jednotlivých národných kultúr v Európe a v kultúre svetovej, ako aj utužiť medzinárodnú vedeckú spoluprácu“.

A tak sa na konferencii popri značnom počte domácich bádateľov zúčastnilo niekoľko desiatok významných zahraničných vedcov. Celkový počet prihlásených bol 460 účastníkov. Z nich treba na prvom mieste spomenúť dobre známeho marxistického teoretika umenia R. Garaudyho, člena ÚV KŠF, ďalej známeho rozlúštiteľa mykénskeho písma prof. H. Chadwicka z Cambridgskej univerzity v Anglicku, prof. O. Gígona z Bernskej univerzity vo Švajčiarsku, prof. B. Snella z Hamburgskej univerzity v NSR, rektora Viedenskej univerzity A. Leskyho, sovietskych vedcov V. N. Jarchu z Moskovskej univerzity a A. P. Juškeviča z Moskovskej akadémie vied, ďalej prof. J. Irmshera z Humboldtovej univerzity v Berlíne v NDR, poľských vedcov I. Bieženku-Malowist z Varšavskej univerzity a J. Lanovského z Wroclavskej univerzity, aby som uviedol aspoň niekoľko významných a najznámejších reprezentantov vedy o antickom staroveku v súčasnosti.

Na slávnostnom otvorení v novej budove Janáčkovej opery po členovi — korešpondentovi ČSAV P. Olivovi prehovoril po latinsky akademik F. Šorm, prezident ČSAV, o význame antických štúdií v spojení s prírodnými vedami a o antickej tradícii v exaktných vedách. Minister školstva a kultúry, člen-korešpondent ČSAV J. Hájek hovoril v latinskom prejave o pokrokovom odkaze antiky v českej a slovenskej kultúre, ako aj o význame antických pokrokových tradícií pre dnešnú spoločnosť. Pozoruhodný bol aj francúzsky prejav R. Garaudyho o vzťahu antiky k súčasnosti a o možnosti obohatenia marxistického myslenia dedičstvom klasického humanizmu. Medzi iným povedal: „S radosťou vítam snahu našich československých priateľov nastoliť novú etapu renesancie klasických vied vo výchove a vyučovaní mládeže a uviesť do rovnováhy to, čo by sa mohlo javiť ako celkom jednostranná kultúra založená iba na technických a vedeckých disciplínach. V našej dobe, kedy dekolonizácia náhle rozšírila obzory humanizmu, musí aj marxizmus vrastať do kultúry všetkých národov a všetkých dôb a musí, pravda, zároveň absorbovať bohaté dedičstvo grécko-latinskej antiky, rovnako ako tradíciu židovsko-kresťanskú i filozofické hodnoty Afriky a Orientu. Sme vďační našim československým priateľom, že snahou poskytnúť nové miesto klasickým vedám vo svojich krajinách dali prvý príklad našej spoločnej vôli prispieť k uskutočneniu humanizmu skutočne univerzálneho.“

Vlastné pracovné rokovanie konferencie prebiehalo v troch hlavných sekciách.

V sekcii filozofie a histórie zamerali sa hlavné referáty, ako aj diskusné príspevky na tri základné témy: *Antické chápanie občianskej a ľudskej pospolitosti, Antika v sociologických a filozofických teóriách v druhej polovici 19. a v 20. storočí* a konečne *Aristoteles a súčasná filozofia*. Z referátov k prvej téme treba spomenúť z významnejších príspevkov prof. B. Snella z Hamburgu o ľudskej spoločnosti u Homéra, P. Olivu z Prahy o mestskej spoločnosti v Sparte, A. Bertholda z Halle o rímskom štátnickom myslení v zrkadle jazyka, prof. R. Hoška z Brna o concordia populi a concordia imperatorum, J. Hahna z Budapešti o pojme demokracie v po-

litickej teórii princípátu, C. Mosséovej z Paríža o definícii občana v Aristotelovej Politike, A. Leskyho z Viedne o Protagorovi a štáte, J. Jandu z Prahy o postavení jednotlivca v Epikurovej etike. Aj k druhej téme bolo prednesených niekoľko pozoruhodných referátov, z ktorých spomeniem aspoň referáty M. I. Finleyho z Cambridge o antickom a modernom utopizme, prof. J. Otáhalovej-Popelovej z Prahy o antike pri vzniku modernej iracionálnej antropológie, J. Cetla z Brna o českom pozitivizme a antickej tradícii. Pokiaľ ide o tretiu tému, prevažná časť referátov bola zameraná na Aristotela a súčasnú filozofiu. Tak W. Petri z Mníchova predniesol referát o Aristotelovej a Kantovej estetike vo svetle klasických indických teórií. G. Bartoš z Brna hovoril o Aristotelovom dedičstve v Heglovej filozofii. O Aristotelovi a Marxovi hovorila zase pani Welskopfová z Berlína. Problémy mladosti a staroby v Aristotelovej etike boli obsahom referátu O. Gigona, kým K. Berka z Prahy hovoril o Aristotelovi a modernej metodológii. Niektoré ďalšie referáty prekračovali však základnú tematiku. Tak D. Machovec z Prahy sa zaoberal významom princípu dialektiky vývoja pojmu pre štúdium starovekej filozofie. Prof. K. Janáček z Prahy sa zase dotkol niektorých problémov gréckeho skepticizmu u Sexta Empirika. O antickom atomizme v dejinách slovenskej filozofie referoval T. Münz, vedecký pracovník SAV. Odpadol Patočkov referát na tému *Aristoteles a 17. storočie v otázke chápania pohybu*.

V sekcii literatúry sa zase vychádzalo z dvoch tém: *Spoločenské ideály v antickej dráme. Ludské tradície antickej kultúry v divadle a pôsobenie antických estetických teórií na literatúru neskorších období*.

Sekcia výtvarného umenia sa zamerala iba na jednu tému, a to na *Pôsobenie antických estetických teórií na výtvarné umenie neskorších období*.

V rámci konferencie sa konalo tiež sympóziu na tému *Antika v počiatkoch novodobej vedy*, ďalej kolokvium o mykénológii a konečne školské kolokvium o úlohách a cieľoch antickej kultúry v dnešnej školskej výučbe (osobitne o vyučovaní latinčiny a čiastočne aj gréčtiny na stredných školách).

Všetky na konferencii prednesené referáty v jednotlivých vedeckých sekciách vydá v osobitnom zborníku nakladateľstvo ČSAV ešte v tomto kalendárnom roku.

Súčasne s touto medzinárodnou konferenciou bola v Brnenskom dome umenia otvorená výstava antických materiálnych pamiatok nájdených alebo nachádzajúcich sa na území ČSSR zároveň s výstavou našej vedeckej knižnej produkcie, českej i slovenskej, v rokoch 1945—1965.

Július Špaňár

KONFERENCIA O IMPERIALIZME A SVETONÁZORE V NDR

Pod názvom Imperializmus a svetónázor sa uskutočnila v dňoch 31. 3.—2. 4. t. r. v Halle vedecká konferencia, usporiadaním ktorej oslávili ideologickí pracovníci Nemeckej demokratickej republiky dvadsaťročie založenia Jednotnej socialistickej strany Nemecka.

V otváracom prejave ocenil kandidát predsedníctva ÚV SED Sindermann význam, ktorý mala táto udalosť pre vytvorenie prvého socialistického štátu v nemeckých dejinách a pre rozvoj novej demokratickej a socialistickej nemeckej kultúry. Rozobral niektoré aktuálne otázky tohto jej rozvoja a osobitne vyzdvihol úlohu, ktorú v ňom zohrala ideológia a filozofia ako jej svetónázorový základ.